

ការវិភាគ

របស់ព្រះគោដ៍ព្រះគុណបណ្ឌិតហុក-សាវណ្ណ ក្រោមប្រធានបទ សីលធម៌ជាធាតុចាំបាច់ដែលខ្មែរ

គ្រប់ឋានៈត្រូវមាន ។

Website: www.hoksavann.org

ថ្ងៃទី១២ មីនា ២០១០

ប្រទេសកម្ពុជាសព្វថ្ងៃនេះគេទទួលស្គាល់ថា បានចំរើនលូតលាស់ក្នុងវិស័យខ្លះហើយ ដូចជា វិស័យហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធផ្លូវគមនាគមន៍ជាដើម ប៉ុន្តែការបំបាត់ភាពក្រីក្រនៃប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរនៅជា អវិជ្ជាមានខ្លាំងណាស់ ។ ជាពិសេសភាពហិង្សាសីលធម៌ ចេះតែកើតមាននៅប្រទេសកម្ពុជាមាន ហិង្សាក្នុងចំណោមប្រជាពលរដ្ឋ និងហិង្សានយោបាយ ។

ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធបានចាត់ទុកសីលធម៌ ជាគុណសម្បត្តិរបស់មនុស្សគ្រប់រូប ។ មនុស្សទោះបីមានឋានៈ ខ្ពស់ទាបជាងគ្នា មានកម្រិតវិជ្ជាមានចំនួនទ្រព្យសម្បត្តិចម្រើនជាងគ្នាយ៉ាងណាក៏ដោយ បើគេ ប្រព្រឹត្តល្អដោយកាយវាចាចិត្ត គេជាមនុស្សខ្ពង់ខ្ពស់ថ្លៃថ្នូរ ។ ផ្ទុយទៅវិញ មនុស្សប្រភេទដដែល នេះ បើគេប្រព្រឹត្តខុសដោយកាយវាចាចិត្ត គេជាមនុស្សថោកទាប ។ ដូច្នេះព្រះពុទ្ធបានចាត់ទុកមនុស្សខ្ពង់ខ្ពស់ថ្លៃថ្នូរនិងមនុស្ស ថោកទាប ដោយសារអំពើដែលគេប្រព្រឹត្តជាខ្លាតសំរាប់វាស់ មិនយកបុណ្យសក្តិទ្រព្យសម្បត្តិជាខ្លាតសំរាប់វាស់ឡើយ ។ ដូចនេះ ដើម្បីឲ្យប្រទេសកម្ពុជាបានសុខសន្តិភាពនិងវឌ្ឍនភាព គប្បីគ្រប់ឋានៈ ទាំងប្រជាពលរដ្ឋទាំងអ្នករាជការ គប្បីបណ្តុះ បណ្តាលធម៌ មានសីលធម៌ជាដើមឲ្យមានក្នុងខ្លួន ដោយជៀសវាងអំពើហិង្សាគ្រប់យ៉ាង ទាំងហិង្សាក្នុងគ្រួសារ ក្នុងសហគម ទាំងហិង្សានយោបាយ ដែលភាសាផ្លូវលោកថាត្រូវគោរពសិទ្ធិមនុស្ស ។

មានពលរដ្ឋខ្មែរខ្លះបានប្រព្រឹត្តអំពើចោរកម្មលួចប្លន់ទ្រព្យសម្បត្តិអ្នកដទៃ មានខ្លះសម្លាប់ម្ចាស់ទ្រព្យទៀតផង ។ មាន ខ្លះលួចសម្លាប់គ្នាដោយចងកំហឹងបីរឿងអ្វីមួយ ។ បើក្នុងគ្រួសារវិញ មានប្តីខ្លះវាយធ្វើបាបប្រពន្ធដោយកម្លាំងទោសៈ ឬ ដោយស្រវឹងស្រា ។ មានបុរសខ្លះក្បត់ចិត្តភរិយា លួចមានស្រីដទៃទៀត រហូតចម្លងពោគអេជ្យឲ្យដល់ប្រពន្ធខ្លួនទៀតផង ។ អំពើសីលធម៌ទាំងនេះអាចជៀសវាងបានដោយពិចារណាថា អ្នកដទៃក៏ស្រឡាញ់ជីវិត ស្រឡាញ់ទ្រព្យសម្បត្តិ ស្រឡាញ់ សេចក្តីសុខដូចខ្លួនដែរ ដូច្នេះមិនត្រូវបៀតបៀនធ្វើឲ្យគេមានទុក្ខឡើយ ។ មួយទៀត អំពើអាក្រក់នេះនឹងមានកម្មពៀរទៅ មុខទៀត ហើយរដ្ឋចាប់បាននឹងផ្តន្ទាទោសផង ។ បើជៀសវាងអំពើអាក្រក់ទាំងនេះបាន ឈ្មោះថាជាអ្នកមានសីលធម៌ ។

អ្នកប្រព្រឹត្តអំពើជួញដូរមនុស្ស ដោយនិយាយបោកបញ្ឆោតខ្មែរខ្លះ ឲ្យទៅធ្វើការយ៉ាងធ្ងន់ បញ្ឆោតកុមារីខ្មែរធ្វើជាស្រី ពេស្យាចារ ជាអំពើអមនុស្សធម៌ធ្ងន់ណាស់ ។ អ្នកប្រកបរបរទុច្ចរិតនេះ ត្រូវតែបញ្ឈប់ជាបន្ទាន់ ព្រោះអំពើនេះតាមផ្លូវធម៌ ព្រះពុទ្ធបានហាមកុំឲ្យពុទ្ធបរិស័ទរបស់ព្រះអង្គប្រព្រឹត្ត ព្រោះជាជំនួញបៀតបៀនមនុស្ស ជាជំនួញខុសប្រាសចាកសីលធម៌ ។ ជំនួញជួញដូរមនុស្សមិនត្រឹមតែខ្មែរទេដែលបានហាម គឺពិភពលោកទាំងមូលបានហាម ថែមទាំងបានអំពាវនាវឲ្យ គ្រប់ប្រទេសទាំងអស់ប្រកាសប្រកាសកាត់ ហើយធ្វើទោសឲ្យបានធ្ងន់ ។ អ្នកប្រព្រឹត្តអំពើជួញដូរមនុស្សនេះអាចបញ្ឈប់ដោយ ពិចារណាថា បើគេយកកូនចៅខ្លួនទៅលក់ជូនវិញ តើទឹកចិត្តខ្លួនបែបណាដែរ ? ហើយអំពើនេះនាំឲ្យខូចកិត្តិយសជាតិផង ។ តាមអ្នកយកការណ៍អន្តរជាតិហោទថា អ្នកជួញដូរមនុស្សមានក្រុមប្រឹក្សាសិល្បៈនិងមន្ត្រីរាជការជាបង្អែកនៅពីក្រោយ មិនងាយកំ ចាត់បានទេ អាចកំចាត់បានលុះត្រាតែចាប់អ្នកបង្អែកនេះមកកាត់ទោស ។

អ្នកយកកុមារជាអតិថិជនទៅបំរើតាមផ្ទះ មានអ្នកខ្លះបានប្រព្រឹត្តអំពើអមនុស្សធម៌ធ្ងន់ណាស់ ។ កុមារាកុមារីក្រោមអាហ្ម ១៨ឆ្នាំរាប់រយរាប់ពាន់នាក់ ដោយសារតែភាពក្រីក្រ ម្តាយខំពុកប្រីពុកមាម្តាយមីងជីដូនបានយកមកបំរើគេតាមផ្ទះនៅរាជ ធានីភ្នំពេញ និងនៅទីក្រុងនានានៃប្រទេសកម្ពុជា បានត្រូវអ្នកម្ចាស់ផ្ទះប្រើដូចជាខ្ញុំកញ្ជះដាច់ថ្លៃ ដោយធ្វើការស្ទើរគ្មាន ឈប់សំរាក គ្មានបានរៀនសូត្រ មានខ្លះត្រូវវាយដំ កុមារីខ្លះបានត្រូវប្រុសម្ចាស់ផ្ទះរំលោភទៀតផង ។ បើម្ចាស់ផ្ទះខ្លះបាន ប្រព្រឹត្តបែបនេះទៅលើកូនល្អល តាមរបាយការណ៍បែបនេះពិតមែន ត្រូវតែបញ្ឈប់ជាបន្ទាន់ ដោយកំហុសរបស់ខ្លួនរំ លោភសិទ្ធិកុមារ ដោយយកកុមារមិនទាន់គ្រប់អាយុតាមផ្លូវច្បាប់ឲ្យបំរើខ្លួន ថែមលើសនេះទៀត បានប្រើហិង្សាទៅលើកុ មារទៀតផង ។ ត្រូវតែប្រើមនុស្សធម៌ដោយគិតថា កុមារាកុមារីទាំងនោះទុកដូចជាកូនចៅរបស់ខ្លួន ត្រូវតែឲ្យអាហារគ្រប់គ្រា ន់ ឲ្យទៅរៀនសូត្រ មិនត្រូវបង្ខំឲ្យធ្វើការធ្ងន់ ត្រូវតែប្រើមេត្តា ករុណា ដល់ជនរួមជាតិរបស់ខ្លួនដែលក្រីក្រ ដោយប្រើបិយ វាចាសំដីពិរោះ មិនតំរាមកំហែង និងផ្តល់វត្ថុជាសង្គមធម៌ជួយសង្គ្រោះ នេះជាកុសលធម៌ដ៏ថ្លៃថ្លាប្រកបដោយមនុស្សធម៌ ជាអ្នកមានសីលធម៌ ។

បរិទ្ធការយោធា

ប្រទេសកម្ពុជា ពិតមែនតែរបបខ្មែរក្រហមប៉ុល-ពតបានដួលរលំ ប៉ុន្តែព្រលឹងប៉ុល-ពតនៅបៀតបៀនមនុស្សនៅឡើ យ ។ ការលួចបាញ់សម្លាប់គ្នាមុខមិនឃើញ ចាប់អ្នកសារព័ត៌មានដាក់គុក ។ ក្រៅពីនោះ ជេញបាញ់ពលរដ្ឋដែលហ៊ានក្រោ កតវាអំពីដីធ្លីរបស់ខ្លួន ដែលត្រូវក្រុមហ៊ុននិងអ្នកមានអំណាចរំលោភយក ។ ព្រៃឈើជាសម្បត្តិរបស់ជាតិបានត្រូវអ្នកមាន

អំណាចកាប់យកទៅលក់ដូរជាប្រយោជន៍ផ្ទាល់ខ្លួនស្ទើរពាយស្រុកខ្មែរ ។ រដ្ឋអំណាចដែលបានដុល្លារក្រោមតុ កាន់ជើង ក្រុមហ៊ុន ធ្វើបាបកម្មករដែលស្រែកតវ៉ាអំពីមេក្រុមហ៊ុនខ្លះរំលោភសិទ្ធិរបស់ខ្លួន ។ ការធ្វើកូដិកម្ម បាត់បង់ប្រាក់បញ្ញើ បង្ក្រាប ហើយចាប់តំណាងកម្មករកាត់ទោស ។ បើប្រជាពលរដ្ឋមានបញ្ហាអ្វីត្រូវការតុលាការឲ្យជួយកម្មវិធីផ្សេងៗ តុ- លាការគ្មានយុត្តិធម៌ គ្មានឯករាជ្យ ពុករលួយស៊ីសំណូក ប្រជាពលរដ្ឋក្រីក្រត្រូវតែចាញ់ព្រោះគ្មានប្រាក់ស្នូក ។ អំពើពុករលួយបានស៊ីរូងផ្ទៃក្នុង ដូចឯកអគ្គរដ្ឋទូតសហរដ្ឋអាមេរិកប្រចាំប្រទេសកម្ពុជាបានថ្លែងថា ខ្មែរត្រូវបាត់បង់ប្រាក់ពី៣០០ទៅ ៥០០លានដុល្លារក្នុង១ឆ្នាំដោយអំពើពុករលួយ ។ អាចារ្យចុងពោលថា ចោរមានពីរយ៉ាង ចោរមួយជាស្រ្តីម្នាក់ដូចលួច គោលច្រកបី ចោរនេះអាចឆាប់ចាប់បាន ចំណែកចោរមួយទៀតពិបាកចាប់ណាស់ គឺចោរអង្គុយកៅអីបានដល់អ្នករាជការ ។ សិក្ខាបទអទិដ្ឋានជាសិក្ខាបទទីពីរនៃសីល៥ ព្រះពុទ្ធបានហាមកុំឲ្យមនុស្សលួចទ្រព្យសម្បត្តិអ្នកដទៃ និងទ្រព្យសម្បត្តិជាតិ ។ បើប្រៀបធៀបការលួចទាំងពីរប្រភេទនេះ ការលួចទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ជាតិ មានទោសធ្ងន់ជាងការលួចទ្រព្យឯកជន ព្រោះ ថាទ្រព្យសម្បត្តិជាតិជារបស់រួម របស់ខ្មែរទាំង១៤លាននាក់ ដូចលួចកាប់ដើមឈើរបស់ជាតិ រំលោភយកដីរបស់ជាតិដូចជា របស់គុវ៉ាណូ ព្រះសង្ឃមិនអាចចែកគ្នាបានឡើយ ព្រោះជារបស់ព្រះសង្ឃទូទៅ ។

ច្បាប់ប្រឆាំងអំពើពុករលួយបានផ្តួចផ្តើមឡើងតាំងពីឆ្នាំ១៩៩៤ រហូតដល់ថ្ងៃ១០និង១១មីនា២០១០ទើបអនុម័ត ចំណាយពេលអស់១៦ឆ្នាំ ។ កណ្តាប់ក្សប្រឆាំងនិងសង្គមស៊ីវិលបានសុំពន្យារពេលប្រជុំ ដើម្បីមានពេលពិនិត្យច្បាប់នេះឲ្យ បានម៉ត់ចត់ បានត្រូវគណបក្សកាន់អំណាចច្រានចោល ។ ១៦ឆ្នាំពន្យារពេលបាន សុំពន្យារពេលតែ៣អាទិត្យមិនអាចពន្យារ បាន ប្រញាប់ណាស់ ។ គណបក្សប្រឆាំងបានពោលថា នៅពេលប្រជុំបានដឹងជាមុនថា ទោះបីបញ្ចេញមតិល្អយ៉ាងណាក៏ ដោយ ក៏គេមិនស្របតាមឡើយ ម៉្លោះហើយមានតែនាំគ្នាដើរចេញប៉ុណ្ណោះ ។

ដូចបានពោលមកនេះ សីលធម៌ជាធាតុចាំបាច់ ដែលខ្មែរគ្រប់ឋានៈត្រូវអប់រំឲ្យកើតមានឡើង ជាពិសេសអ្នករាជការគ្រប់ តំណែងត្រូវបញ្ឈប់អំពើពុករលួយ អំពើហិង្សាទៅលើប្រជាពលរដ្ឋរបស់ខ្លួន អំពើប្រកាន់បក្សពួក ដើម្បីសុខដុមរមនានៃ មហាគ្រួសារខ្មែរ ។^{២៣}

